

Vaikus mušti draudžiama!

**Klausimai ir atsakymai
vaikams bei jaunuoliams**

Pirmasis leidimas 2009 m.

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children

(Visuotinė iniciatyva dėl visų fizinių bausmių vaikams panaikinimo)

Pataisytas leidimas 2017 m.

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children

(Visuotinė iniciatyva dėl visų fizinių bausmių vaikams panaikinimo)

www.endcorporalpunishment.org

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children registruota Anglijoje ir Velse APPROACH Ltd, labdaros organizacijos registracijos nr. 328132. Registracijos adresas: The Foundry, 17 Oval Way, London SE11 5RR, UK.

Save the Children Sweden

www.raddabarnen.se; resourcecentre.savethechildren.net

Save the Children Sweden yra Save the Children asociacijos dalis. Tai viena didžiausių pasaulyje vaiko teises atstovaujančių organizacijų. Šveicarijoje registruotai Save the Children asociacijai taip pat priklauso Save the Children International (SCI) – organizacija, kuri įgyvendina tarptautines programas.

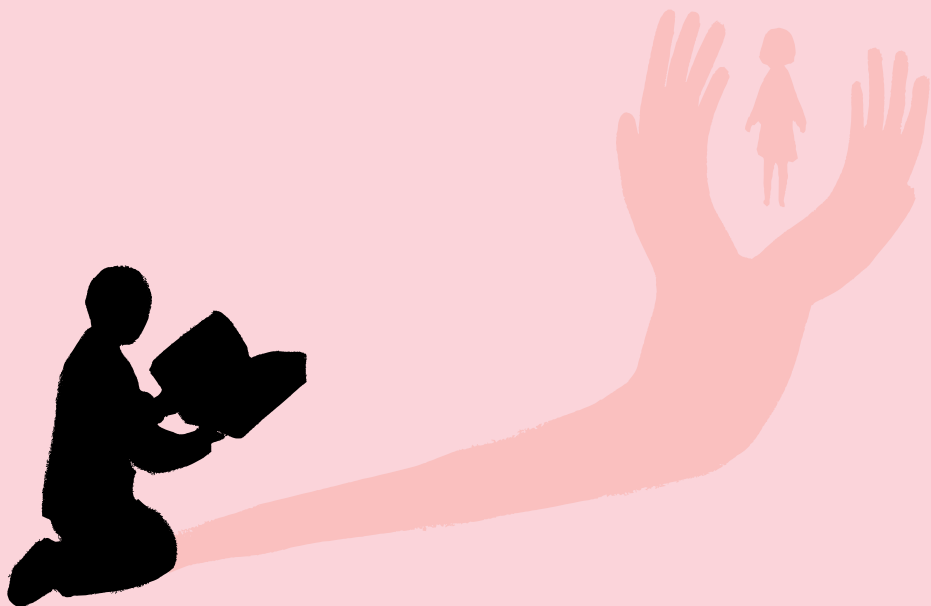
Save the Children Sweden biuro adresas: Rädde Barnen, SE-107 88 Stockholm, Gustavslundsvägen 141, Bromma, Sweden.

Vaikams taikomos fizinės bausmės pažeidžia jų teisę į pagarbą sau ir savo kūnui. Visgi daugelyje šalių tai dažnai nutinkantis ir įstatymais nedraudžiamas elgesys.

Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijoje ir kituose tarptautiniuose aktuose teigiama, kad šalys turėtų uždrausti bet kokias fizines bausmes vaikams. Pasaulyje vis daugėja šalių, keičiančių savo įstatymus taip, kad fizinės bausmės vaikams būtų draudžiamos.

Internetiniame puslapyje endcorporalpunishment.org/countdown/ yra sąrašas šalių, kurios fizines bausmes vaikams jau uždraudė.

Žmonėms kyla daug klausimų apie fizinių bausmių vaikams uždraudimą. Šios knygelės tikslas – atsakyti į juos suprantamai vaikams ir jaunuoliams. Suaugusiesiems skirtą knygelę apie fizinių bausmių draudimą galima rasti www.endcorporalpunishment.org ir resourcecentre.savethechildren.net

Klausimai

- 6** Sąvokos ir jų apibrėžimai
- 8** Kas yra fizinė bausmė?
- 10** Kas yra Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija ir kas joje sakoma apie fizinės bausmės vaikams?
- 12** Ar fizinės bausmės iš tikrųjų žeidžia?
- 14** Dauguma suaugusiųjų nenori, kad fizinės bausmės būtų draudžiamos. Gal taip ir turėtų būti?
- 16** Yra suaugusiųjų, kurie sako, kad vaikystėje buvo mušti ne be reikalo ir nieko baisaus nenutiko. Ar jie būtų tokie pat sėkmingi, jei tėvai nebūtų jų fiziškai baudę vaikystėje?
- 17** Yra daug blogesnių dalykų, nutinkančių vaikams. Kodėl tiek daug dėmesio skiriama tik mušimui?
- 18** Tėvai patys renkasi, kaip auklėti savo vaikus. Ar valdžia turėtų kištis, net jei vaikai patiria nedidelį smurtą?
- 21** Gal, užuot visiškai uždraudus, vertėtų pamokyti tėvus, kaip saugiai mušti savo vaikus?
- 22** Vaikai kartais patys kalba, kad fizinės bausmės yra normalu. Ar valdžia neturėtų įsiklausyti į jų nuomonę?
- 24** Kai kurie suaugusieji mano, kad yra didžiulis skirtumas tarp vaiko mušimo ir „meilaus pliaukštelėjimo“. Ar nėra per daug uždrausti fizinės bausmės?

- 26** Yra žmonių, teigiančių, kad jų tikėjimas leidžia taikyti fizines bausmes. Ar draudimas nebūtų diskriminacija?
- 27** Tėvų, mokytojų ir kitų žmonių gyvenimas yra sudėtingas. Gal valdžia pirmiausiai turėtų pagerinti jų gyvenimo sąlygas, prieš uždrausdama fizines bausmes?
- 28** Kodėl būtina įstatymu uždrausti fizines bausmes? Gal geriau išmokyti suaugusiuosius jų netaikyti?
- 30** Mano aplinkoje fizinės bausmės yra normalu. Jeigu tai bus uždrausta, ar nenuvertins kultūrinių tradicijų?
- 33** Kodėl suaugusiesiems taip sunku nustoti mušti vaikus?
- 34** Jeigu fizinės bausmės vaikams bus uždraustos, ar vaikai netaps išlepinti, nedrausmingi ir nieko negerbiantys?
- 35** Ar gali fizinių bausmių draudimas lemti tai, kad ant vaikų bus daugiau rūpiama ir jie bus dažniau žeminami?
- 37** Ar fizinių bausmių draudimas reiškia, kad daugiau vaikų bus atimta iš jų tėvų?
- 38** Ar tėvai gali mušti vaikus, kad apsaugotų juos nuo susižalojimo?

Sąvokos ir jų apibrėžimai

Užpuolimas – nusikaltimas, sužeidžiant ką nors tyčia.

Uždrausti – pasakyti, kad kažkas yra neleidžiama. Jei šalyje mušti vaikus draudžiama, niekas negali to daryti.

Kampanija – veiklų visuma bandant pakeisti ką nors, kas yra neteisinga.

Diskriminacija – vieno žmogaus ar žmonių grupės laikymas blogesniais už kitus be tinkamos priežasties. Pavyzdžiui, blogas elgesys su tam tikros religijos žmonėmis arba jaunų žmonių laikymas prastesniais už vyresnius žmones.

Vienoda apsauga – reiškia, kad vaikai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokių smurto rūšių taip pat kaip ir suaugusieji. Pavyzdžiui, jeigu nėra leidžiama trenkti suaugusiajam, taigi ir vaikui suduoti turėtų būti draudžiama.

Žmogaus teisės – tai pagrindinės teisės, kurias turi visi žmonės visame pasaulyje.

Neteisėta arba nelegalu – tai, kas prieštarauja įstatymui.

Įstatymai – taisyklių rinkinys, nurodantis žmonėms, kaip elgtis.

Teisėta arba legalu – tai, ką leidžia įstatymai.

Fizinis neliečiamumas – reiškia, kad žmogaus kūnas priklauso jam pačiam. Jis pats ir niekas kitas valdo viską, kas susiję su jo kūnu. Visi turi teisę į fizinį neliečiamumą ir apsaugą nuo bet kokio smurto.

Pozityvus auklėjimas – pagarbus būdas be smurto auklėti vaikus, bendrauti su jais, skatinant sveiką vystymąsi ir mokymąsi.

Prevencija – ko nors sustabdymas prieš tam atsitinkant.

Draudimas – kai šalies įstatymai sako, kad negalima kažko daryti.

Apsauga – žmogaus ar aplinkos saugojimas. Vaiko apsauga nuo smurto reiškia, kad vaikai yra saugomi nuo mušimo ir prievartos.

Tradicija arba tradicinis – tai būdas, kaip tam tikri dalykai yra ar buvo daromi ilgą laiką.

Pažeisti – nesilaikyti. Pavyzdžiui, jeigu žmogaus teisės yra pažeidžiamos, tai reiškia, kad žmogaus teisės nėra gerbiamos, jų nesilaikoma.

Prievarta – kai kas nors tyčia sužeidžia kitą.

Kas yra fizinė bausmė?

Fizinė bausmė yra jėgos panaudojimas tyčia norint sukelti skausmą ir pažeminimą. Bet kokia bausmė naudojant jėgą yra fizinė bausmė, net jei ji nėra stipri.

Pavyzdžiui, jeigu maža mergaitė išpila savo gėrimą ir jos tėvai suduoda jai per rankas, tai yra fizinė bausmė. Dažniausia fizinė bausmė yra pliaukštelėjimas vaikui, tačiau kartais gali būti ir kitokių bausmių (pavyzdžiui, vaikų spardymas, purtymas arba vertimas būti nepatogioje kūnui padėtyje). Jeigu vaikas mokykloje nežino teisingo atsakymo į klausimą ir mokytojas verčia jį stovėti ant vienos kojos ilgą laiką, tai taip pat yra fizinė bausmė.

Yra ir kitokių bausmės formų, kurios nėra fizinės, tačiau taip pat žiaurios, pavyzdžiui, kai vaikai tyčia gąsdinami arba gėdinami. Tokios bausmės yra labai nepagarbios vaikų atžvilgiu ir yra tokios pat netinkamos kaip ir fizinės bausmės. Vaikai gali būti baudžiami įvairiose vietose – namuose, darželyje, mokykloje, būreliuose ar kitose vietose.

Žiaurus elgesys su vaikais, įskaitant fizines bausmes, yra neteisingas ir turi būti uždraustas.

Kas yra Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija ir kas joje sakoma apie fizinės bausmės vaikams?

Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija yra išsamiausias vaiko teisių rinkinys. Jį sudaro 54 straipsniai, kurie apibūdina visas vaiko teises. Šią konvenciją pasirašė 196 šalys.

Jungtinių Tautų Vaiko teisių komitetas yra atsakingas užtikrinti, jog šalys, pasirašiusios Konvenciją, iš tiesų ją įgyvendina. Šis komitetas aiškiai išdėstė, kad tam, jog šalys tinkamai gintų vaikų žmogaus teises, reikia uždrausti visas fizinės bausmės vaikams.

Ar fizinės bausmės iš tikrųjų žeidžia?

Žinoma, žeidžia! Suaugusieji dažnai nesupranta, kad fizinės bausmės žeidžia iš išorės ir skaudina iš vidaus.

Fizinė bausmė žeidžia fiziškai ir emociškai, be to, ji žemina. Pasaulyje atliekama daug tyrimų, kuriuose gilinamasi į vaikų jausmus ir mintis apie fizinės bausmės. Vaikai pasakoja suaugusiesiems, kad bausmės iš tiesų žeidžia, ir net labai.

Vienas didžiausių tyrimų yra Jungtinių Tautų Generalinio sekretoriaus atlikta studija apie smurtą prieš vaikus¹. 2006 m. pagrindinis tyrėjas profesorius Paulo Sergio Pinheiro rašė:

„Per visą tyrimo procesą vaikai išreikšdavo didžiulį poreikį sustabdyti visą suaugusiųjų smurtą. Vaikai kalbėdavo apie jų patiriamą skausmą, ir ne tik apie fizinį, bet ir „skausmą iš vidaus“, tą, kurį sustiprindavo suaugusiųjų pritarimas prievartai, jos pateisinimas. Vyriausybės turi suprasti, kad tai iš tikrųjų yra neatidėliotinas reikalas, nors jis ir nėra naujas. Neišgirsti ir nepamatyti vaikai šimtmečius kentėjo nuo suaugusiųjų smurto. Bet šiais laikais, kai smurto prieš vaikus mastas ir poveikis tampa akivaizdūs, vaikai negali būti palikti palaukti efektyvios apsaugos, į kurią jie turi besąlygišką teisę.“

1. Jungtinių Tautų Generalinio sekretoriaus smurto prieš vaikus ataskaita yra didelis tyrimas apie viso pasaulio vaikų patiriamą smurtą. Tyrėjų komanda iš Jungtinių Tautų Organizacijos apklausė daugybę vaikų, suaugusiųjų ir organizacijų apie smurtą prieš vaikus jų šalyse. Daugiau šio tyrimo rezultatų galite rasti <http://www.unviolencestudy.org/>

Kitame tyrime² plačiau kalbama apie fizinių bausmių žalą žmonėms. Pavyzdžiui, didelė studija, publikuota 2002 m., parodė, kad vaikai, kuriuos tėvai mušė, turėjo įvairių problemų: buvo įžūlūs, agresyvūs, jiems buvo sunku rasti draugų, sudėtinga atskirti, kas yra gerai ir kas blogai, kai kurie turėjo ir psichinės sveikatos sutrikimų.

Visi šie tyrimai yra svarbūs. Net jei jų nebūtų, fizinės bausmės vis tiek yra blogis. Jeigu trenkimas kam nors nesukelia rimtų ilgalaikių sužalojimų, tai vis tiek yra neteisinga. Suaugusiųjų negalima mušti, lygiai taip pat vaikai turi teisę į apsaugą nuo smurto.

2. Daugiau šio tyrimo rezultatų galite rasti www.endcorporalpunishment.org arba centre.resourcecentre.savethechildren.net
Lietuvišką knygėlės suaugusiesiems versiją galite rasti www.gelbekitvaikus.lt

Dauguma suaugusiųjų nenori, kad fizinės bausmės būtų draudžiamos. Gal taip ir turėtų būti?

Ne. Vaikai turi teisę būti apsaugoti nuo smurto, net jei ne visi tam pritaria.

Valdžia privalo užtikrinti, kad vaikų teisės būtų gerbiamos. Politikai mūsų šalyje priėmė vaiko nemušimo įstatymą, nors daug suaugusiųjų tam nepritarė.

Beveik visose šalyse, kuriose buvo uždraustos fizinės bausmės, didžioji dalis suaugusių žmonių iš pradžių tam nepritarė, tačiau kai tik įstatymas buvo parengtas, daugelis žmonių pakeitė savo nuomonę ir ėmė teigti, kad fizinės bausmės buvo didelis blogis. Po kelerių metų suaugusieji prisimins ankstesnę patirtį ir susigėdę stebėsis, kaip jie galėjo manyti, jog mušti vaikus yra priimtina.

Pažymėtina, kad žmonių apklausų apie fizinės bausmės rezultatai ne visada yra mokslškai patikimi. Atsakymai gali kisti priklausomai nuo to, kiek žmonės žino apie bausmes ir jų pasekmes bei kaip suformuluojami klausimai.

**„Vaikai turi
teise būti
apsaugoti
nuo smurto,
net jei ne
visi tam
prietaria”**

Yra suaugusiųjų, kurie sako, kad vaikystėje buvo mušti ne be reikalo ir nieko baisaus nenutiko. Ar jie būtų tokie pat sėkmingi, jei tėvai nebūtų jų fiziškai baudę vaikystėje?

Niekas nežino, kaip tie suaugusieji, kurie buvo mušami ar žeminami vaikystėje, dabar gyventų, jeigu tėvai nebūtų jų mušę.

Žmonės, kurie muša vaikus, dažniausiai taip daro todėl, kad jie patys buvo mušami vaikystėje. Neverta kaltinti žmonių už tai, kad praeityje jie mušė vaikus, nes seniau tai buvo normalu. Tačiau laikai keičiasi ir dabar mes žinome, kad mušti vaikus yra neteisinga ir net labai žalinga. Šiandien jau suprantame, kad vaikai turi tokias pačias teises kaip ir suaugusieji. Atėjo laikas užtikrinti, kad jų teisės būtų gerbiamos, įskaitant ir teisę į apsaugą nuo smurto.

Yra žmonių, kurie sako: „Aš buvau mušamas vaikystėje ir užaugau geru žmogumi.“ Yra ir tokių žmonių, kurie tapo gerais žmonėmis ne dėl to, kad buvo mušami vaikystėje, o kad per ilgą laiką įveikė savo skaudžias patirtis. Ir nors dabar „su jais viskas yra gerai“, jie niekada nepasakytų, kad mušimas buvo gėris.

Yra daug blogesnių dalykų, nutinkančių vaikams. Kodėl tiek daug dėmesio skiriama tik mušimui?

Vaikų mušimas yra dažniausia smurto prieš vaikus forma³. Kasmet tūkstančiai vaikų visame pasaulyje miršta mušami, o milijonai patiria įvairių sužeidimų. Vaikų mušimas išmoko vaikus žiūrėti į smurtą kaip į normalų dalyką, o tai gali paskatinti juos elgtis agresyviai ateityje.

Kai įstatymai leidžia suaugusiesiems mušti vaikus, tai rodo, kad visuomenė vaikus laiko nuosavybe, mažiau svarbiais, nevisateisiais žmonėmis. Fizinį bausmių uždraudimas parodo, kad visuomenė laiko vaikus svarbiais ir visateisiais. Jei šalis nėra uždraudusi smurto prieš vaikus, negalima teigti, kad ji turi saugią vaiko teisių apsaugos sistemą.

3. UNICEF (2014), Hidden in Plain Sight: A statistical analysis of violence against children, NY: UNICEF

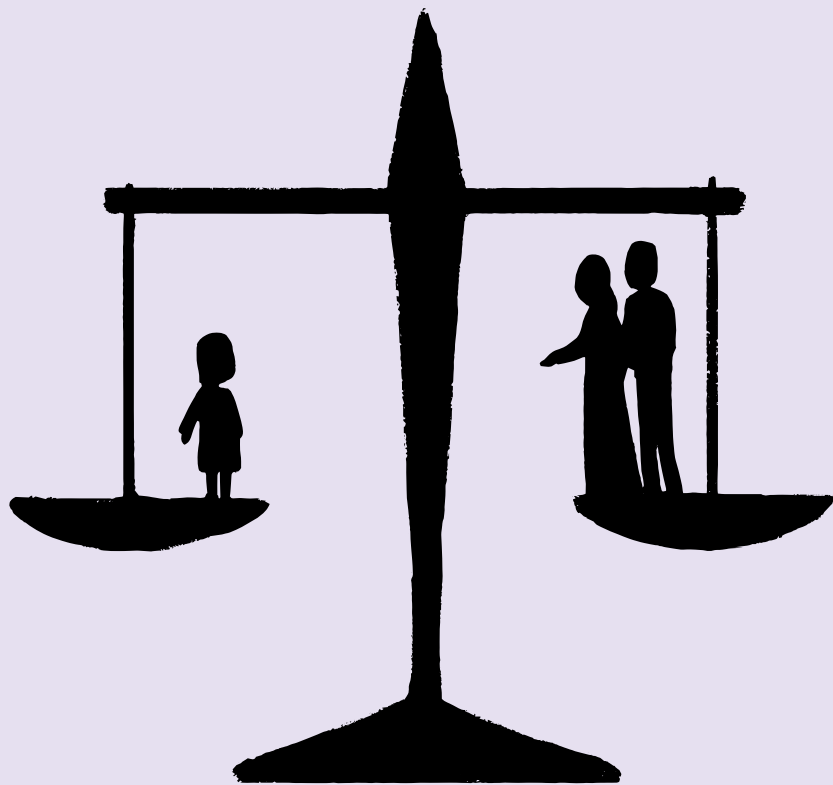
Tėvai patys renkasi, kaip auklėti savo vaikus. Ar valdžia turėtų kištis, net jei vaikai patiria nedidelį smurtą?

Vaikai nėra tėvų nuosavybė, jie yra žmonės, turintys savų teisių.

Šios teisės turi būti gerbiamos visur, taip pat ir namuose. Kiekvienas šeimos narys turi vienodą teisę į apsaugą nuo smurto nepriklausomai nuo amžiaus. Suaugusieji šeimoje neturėtų mušti vienas kito, lygiai taip pat neturėtų mušti savo vaikų. Tai privalo būti įvardyta įstatyme.

Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija teigia, kad šeima yra labai svarbi. Tėvų atsakomybė – rūpintis vaikais ir elgtis su jais atsižvelgiant į geriausius jų interesus.

Kai kurie žmonės sako, kad vaikų mušimas kaip bausmė yra naudinga auklėjimo priemonė. Vaikų teisių komitetas su tuo visiškai nesutinka – daugybė tyrimų rodo, kad fizinės bausmės vaiką žaloja ir neskatina elgtis tinkamai. Dėl to geriausi vaiko interesai yra apsauga nuo visų smurto formų, įskaitant ir fizines bausmes.

**„Vaikai
nėra tėvų
nuosavybė“**

**„Net nežymus
pliaukštelējimas
skaudina.**

**„Saugaus“
mušimo
nebūna”**

Gal, užuot visiškai uždraudus, vertėtų pamokyti tėvus, kaip saugiai mušti savo vaikus?

„Saugaus“ mušimo nebūna. Bet koks mušimas yra nepagarba vaikams ir pažeidžia jų teisę į orumą bei fizinį neliečiamumą.

Daug atliktų tyrimų parodė, kad „švelnios“ fizinės bausmės gali išaugti į gerokai stipresnį smurtą prieš vaikus. Be to, suaugusiesiems kartais sunku pajauti ir suvokti, kaip stipriai jie muša savo vaikus (daugiau apie tai žr. skyrių „Ar fizinės bausmės iš tikrųjų žeidžia?“, 12 psl.).

Keliose šalyse buvo bandymų priimti įstatymus, kurie leistų tam tikrais būdais mušti nurodyto amžiaus ir lyties vaikus. Tai nėra nei teisinga, nei gerai. Žmonės jau neįsivaizduoja, kad būtų galima „truputį“ trinktelėti moteriai ar seneliui. Juk tai prieštarauja įstatymams. Lygiai taip pat neteisinga teigti, kad net nedidelis smurtas prieš vaikus būtų leistinas. Vaikai, kaip ir kiti žmonės, turi teisę į lygiavertę apsaugą nuo smurto. Juos reikia saugoti dar labiau, nes iš tiesų jie yra mažesni ir silpnesni nei suaugusieji.

Vaikai kartais patys kalba, kad fizinės bausmės yra normalu. Ar valdžia neturėtų įsiklausyti į jų nuomonę?

Suaugusieji turėtų visada klausytis, ką jiems sako vaikai, ir pabandyti juos suprasti.

Gali būti daug priežasčių, kodėl vaikai patys pritaria fizinių bausmių naudojimui. Pavyzdžiui, vaikai netiki, kad tėvai galėtų juos skaudinti be jokios priežasties. Arba juos supa tokia aplinka, kurioje fizinės bausmės yra priimtinos. Gali būti sunku pasipriešinti aplinkinių nuomonei, ypač jei vaikai nežino apie savo teises.

Visi vaikai turi teisę į pagarbą ir apsaugą nuo smurto. Vaikams visame pasaulyje reikia tokios pat, o gal ir didesnės apsaugos nuo smurto, kaip ir suaugusiesiems.

Jau minėjome tyrimus, kurių metu vaikai pasakojo, kaip fizinės bausmės juos žeidžia tiek fiziškai, tiek emociškai (žr. skyrių „Ar fizinės bausmės iš tikrųjų žeidžia?“, 12 psl.).

Dauguma vaikų ir jaunuolių mano, kad fizinės bausmės turėtų būti uždraustos. Daugelyje šalių vaikai kartu su suaugusiaisais dalyvauja renginiuose už lygią apsaugą nuo smurto.

Kai kurie suaugusieji mano, kad yra didžiulis skirtumas tarp vaiko mušimo ir „meilaus pliaukštelėjimo“. Ar nėra per daug uždrausti fizinės bausmės?

Žinoma, stiprus vaiko mušimas skausmingesnis nei „meilus pliaukštelėjimas“. Vis dėlto ir viena, ir kita yra vaiko teises pažeidžiantis smurtas.

Kai suaugusieji bausdami „pliaukšteli su meile“, jie bando pasakyti, kad smurtas ir lengva fizinė bausmė yra skirtingi dalykai. Tėvai tiki, kad „meilus pliaukštelėjimas“ negali sužeisti vaiko. Jie myli savo vaikus ir nori jiems tik paties geriausio, bet sunkiai įsivaizduoja, kad ir pliaukštelėjimas žeidžia.

Kai yra draudžiamas smurtas prieš moteris ir senelius, niekas nekalba, kad jiems galima „meiliai pliaukštelėti“. Visi žino, kad bet koks smurtas prieš moteris ar pagyvenusius žmones yra blogai. Tai kodėl su vaikais turėtų būti kitaip? Jau pats pasakymas „meilus pliaukštelėjimas“ sukuria daug painiavos, nes gali atrodyti, jog meilė ir smurtas yra suderinami. Bet juk taip nėra!

Yra žmonių, teigiančių, kad smurtas prieš vaikus ir „lengvas pliaukštelėjimas“ labai skiriasi. Jiems atrodo, kad jeigu vaikui nėra stipriai trenkiama – tai nieko tokio. Net jei vaikui lengvai pliaukštelima, tai vis tiek pažeidžia jo orumą ir teisę į fizinį neliečiamumą. Yra daugybė kitų būdų padėti vaikams mokytis ir suprasti, nebaudžiant fiziškai.

Kartais net įstatymų leidėjai teigia, kad smurtas prieš vaikus ir fizinės bausmės yra skirtingai dalykai. Bet juk dauguma smurto prieš vaikus atvejų nutinka, kai tėvai baudžia savo vaikus. Taigi teigti, kad tai visiškai skirtingi dalykai, yra klaidinga. Tam, kad apsaugotume vaikus ir gerbtume jų teises, turi būti uždraustas bet koks smurtas prieš juos.

Yra žmonių, teigiančių, kad jų tikėjimas leidžia taikyti fizinės bausmes. Ar draudimas nebūtų diskriminacija?

Ne. Žmonės turi teisę į savo tikėjimą, bet kartu jie turi gerbti kitų žmonių teises.

Tikrai yra žmonių, kurie tiki, kad jų religija reikalauja fiziškai bausti vaikus. Visgi tai nesuteikia jiems teisės naudoti fizinės bausmes. Žmonės turi teisę į savo tikėjimą, jei tai nepažeidžia kitų žmonių teisių. Visi vaikai turi teisę į apsaugą nuo smurto, nepaisant tėvų išpažįstamo tikėjimo.

Vaikų mušimas nedera su didžiųjų pasaulio religijų vertybėmis ir įsitikinimais. Priešingai, jos moko gailėstingumo, lygybės, teisingumo ir pasisako prieš smurtą. Religiniai lyderiai prisijungė prie pasaulinio judėjimo už fizinių bausmių vaikams panaikinimą. Pasauliniame religijų už taiką susitikime, kuris vyko 2006 m. Japonijoje, daugiau nei 800 lyderių iš skirtingų tikėjimų įsipareigojo kovoti su smurtu prieš vaikus⁴.

4. Daugiau informacijos galite rasti www.churchesfornon-violence.org

Tėvų, mokytojų ir kitų žmonių gyvenimas yra sudėtingas. Gal valdžia pirmiausia turėtų pagerinti jų gyvenimo sąlygas, prieš uždrausdama fizines bausmes?

Ne. Vaikai neturėtų laukti apsaugos nuo smurto – jiems jos reikia dabar.

Šis klausimas rodo tik tai, ką dauguma žmonių jau žino. Suaugusieji dažnai išsilieja ant savo vaikų. Norėdami mušimu pamokyti vaikus gero elgesio, jie sumažina savo pačių įtampą ir pyktį, tačiau negauna to, ko tikisi iš vaikų. Iš tikrųjų daugelio suaugusiųjų gyvenimai yra sunkūs, jie turi daug rūpesčių ir problemų, bet neturėtų išsilieti ant vaikų.

Tėvai, praradę kantrybę ir mušę savo vaikus, dažniausiai paskui jaučiasi labai kalti. Dėl to fizinių bausmių uždraudimas ir pozityvus auklėjimas palengvina gyvenimą tiek vaikams, tiek suaugusiesiems.

Kodėl būtina įstatymu uždrausti fizinės bausmės? Gal geriau išmokyti suaugusiuosius jų netaikyti?

Jeigu tėvams siūloma nebemušti savo vaikų, o įstatyme tai nedraudžiama, atsiranda didelė painiava, ir vaikai bus mušami toliau.

Įstatymas turi aiškiai pasakyti, kad mušti vaikus yra neteisinga ir nepriimtina. Tai bus aiški žinutė visiems. Kartu su besikeičiančiais įstatymais tėvai turėtų gauti galimybę mokytis pozityvaus vaikų auklėjimo.

Mano aplinkoje fizinės bausmės yra normalu. Jeigu tai bus uždrausta, ar nenuvertins kultūrinių tradicijų?

Kiekvienoje kultūroje yra daugybė dalykų, kuriais galima didžiuliotis. Vaikų mušimas tikrai nėra vienas iš jų!

Tradicija mušti vaikus kilo senų laikų Europos baltaodžių kultūroje. Europiečiai užimdavo kitas šalis ir kartu atveždavo fizinių bausmių tradiciją. Šiais laikais išliko tik kelios nedidelės bendruomenės, kuriose vaikai niekada nebuvo baudžiami fiziškai.

Fizinės bausmės vis dar taikomos daugelyje šalių. Visos jos turėtų atsisakyti tokių bausmių taip, kaip atsisakė kitų žmogaus teisių pažeidimų. Kultūros gali keistis, o žmonės gali rinktis, kokios visuomenės jie nori. Dabar visame pasaulyje vyksta judėjimai prieš fizinių bausmių taikymą vaikams. Daugelio šalių mokyklose fizinės bausmės jau yra uždraustos⁵.

Visiškai nesvarbu, iš kur vaikas yra kilęs, kiek jam metų arba koks jo tikėjimas – visi vaikai turi teisę į apsaugą nuo smurto. Kultūra ir tradicijos nėra pasiteisinimas naudoti smurtą prieš vaikus.

5. Valstybių sąrašą galite rasti <http://endcorporalpunishment.org/countdown/>

**„Tēvai gali
nuspriestī
auklētī
vaikus
be smurto“**

Kodėl suaugusiesiems taip sunku nustoti mušti vaikus?

Nemažai daliai suaugusiųjų, tarp jų ir politikams, visiškas fizinių bausmių uždraudimas atrodo labai sudėtingas. Kitu atveju vaikai jau seniai turėtų tokią pat apsaugą nuo smurto kaip ir suaugusieji.

Yra kelios priežastys, kodėl suaugusiesiems taip sunku nustoti mušti vaikus:

1. Asmeninė patirtis. Būdami vaikais nemažai dabartinių suaugusiųjų patys buvo mušami ir būdami tėvais dauguma jų yra sudavę savo vaikams. Niekas nenori blogai galvoti apie savo tėvus arba apie tai, kad jie netinkamais būdais auklėja savo vaikus. Taigi daugumai žmonių sunku pripažinti, kad fizinės bausmės yra nepriimtinos. Nėra prasmės kaltinti tėvus už praeityje naudotas fizines bausmes – tuo metu jie darė tai, ką manė esant normaliu dalyku. Tačiau dabar laikas judėti pirmyn!

2. Suaugusieji dažnai suduoda vaikams iš pykčio ar įtampos. Tokie poelgiai gali tapti įpročiu: jei vaikas pasielgtų netinkamai, tėvai jam tiesiog suduotų. Tokį įprotį gana sunku pakeisti, tačiau įmanoma. Tėvai gali nuspręsti auklėti vaikus be smurto. Yra gausybė būdų, kaip galima tėvams padėti tai daryti.

3. Kartais tėvai nežino, kad galima auklėti vaikus jų nemušant. Įvairiuose mokymuose tėvai gali sužinoti, kaip sutarti su vaikais be prievartos ar mušimo.

Jeigu fizinės bausmės vaikams bus uždraustos, ar vaikai netaps išlepinti, nedrausmingi ir nieko negerbiantys?

Ne! Vaikai gali mokytis be fizinių bausmių, tereikia supratimo, pagarbos ir kantrybės.

Mušami vaikai išmoksta, kad naudojant jėgą galima išspręsti visus nesutarimus, ir kad mušti mažesnius galima. Mušami vaikai iš baimės rodo „pagarbą“ suaugusiesiems, bet toks baimingumas nėra tikroji pagarba tarpusavio santykiuose. Tyrimais įrodyta, kad fizinės bausmės patyrę vaikai augdami patys daugiau mušasi, jiems sunku susidraugauti ir gerbti kitus.

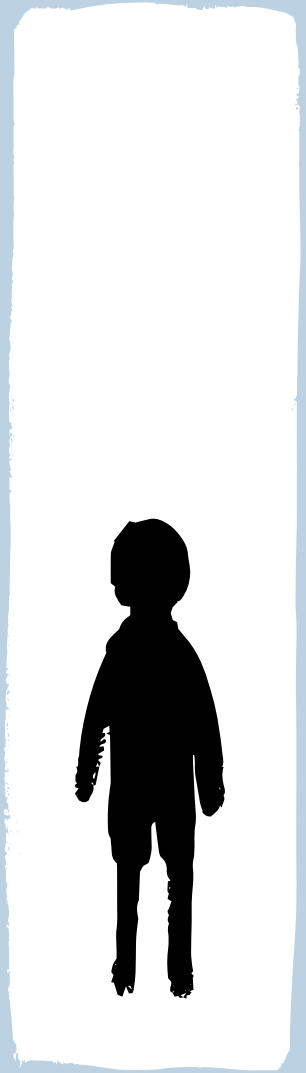
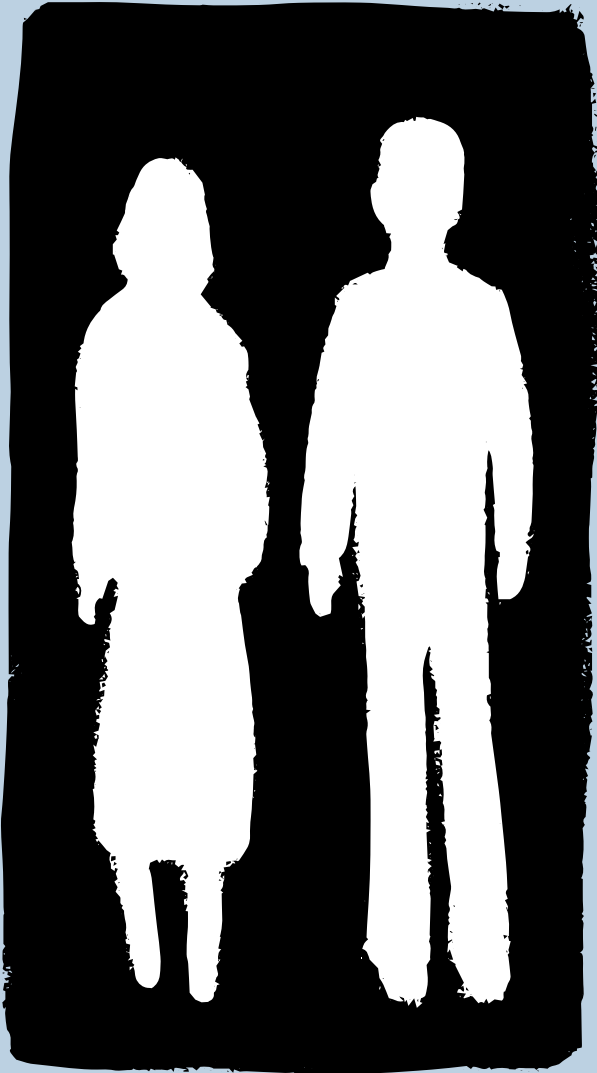
Valstybė turi palaikyti pozityvią tėvystę ir skatinti tėvus auklėti vaikus be smurto. Pozityvus auklėjimas nėra vaikų lepinimas – tai vaikų mokymas apie jų įvairaus elgesio pasekmes. Galima remtis kitų valstybių patirtimi, kad ir mūsų šalyje tėvai galėtų taikyti sukauptas žinias.

Ar gali fizinų bausmių draudimas lemti tai, kad ant vaikų bus daugiau rékiama ir jie bus dažniau žeminami?

Vaikai turi teisę į apsaugą nuo VISŲ bausmių ar neteisingo elgesio.

Visų smurto formų uždraudimas reiškia, kad emocinis smurtas taip pat nepriimtinas, pavyzdžiui, žeminimas, niekinimas ar gėdinimas. Kartu su fizinių bausmių uždraudimu Vyriausybė turi padėti tėvams išmokti nesmutinių auklėjimo būdų.

Tėvai, mušantys savo vaikus, paskui dažniausiai išgyvena kaltę. Dauguma jų tikrai norėtų patarimų, kaip taikiai spręsti problemas su savo vaikais. Pozityvi tėvystė padeda auklėti vaikus be prievartos ar menkinimo. Taip šeimoje visiems yra geriau.

Ar fizinis bausmių draudimas reiškia, kad daugiau vaikų bus atimta iš jų tėvų?

Ne. Įstatymas nesiekia nubausti kuo daugiau tėvų. Tikslas – apsaugoti vaikus ir aiškiai įvardyti, kad daugiau smurtinių bausmių naudoti nebegalima.

Vaikai gali būti atskirti nuo savo tėvų tik esant realiai grėsmei jų sveikatai ar gyvybei. Kitu atveju šeimai turėtų būti suteikti mokymai ir pagalba.

Kai kuriose šalyse visos fizinės baismės jau yra uždraustos. Ten nepadaugėjo tėvų, kurie buvo nubausti. Teismas dėl suaugusiųjų tarpusavio smurto įsikiša tik tada, jei padaryta didelė žala, tas pats galioja ir tėvams smurtaujant prieš vaikus.

Priėmus įstatymą, savo vaikus žalojančius tėvus nubausti yra įmanoma. Kad tokio įsikišimo į šeimos gyvenimą nereikėtų, valstybė turi užtikrinti galimybę tėvams mokytis tinkamų auklėjimo būdų.

Ar tėvai gali mušti vaikus, kad apsaugotų juos nuo susižalojimo?

Vaikų mušimas nėra tas pats, kas jų apsaugojimas!

Tėvai privalo saugoti savo vaikus, ypač kūdikius ir mažamečius. Tai – normalus dalykas visiems tėvams. Jeigu mažylis ropoja link ugnies arba bėga į pavojingą gatvę, be abejonės, tėvai turi jį sustabdyti – sulaikyti, paimti ant rankų, parodyti ir papasakoti vaikui apie gresiančius pavojus. Mušami vaikai neišmoksta apsisaugoti patys, jiems sunku suvokti, kad tokiu būdu tėvai siekia juos apsaugoti nuo grėsmių.

Fizinių bausmių draudimas nereiškia, kad tėvai negalės fiziškai sulaikyti nuo pavojų savo vaikų. Visiems suprantama, kad saugojimas nuo grėsmių nėra tas pats, kas smurtavimas.

„Atėjo laikas panaikinti visas fizinės bausmės vaikams. Vaikai turi teisę į pagarbą ir apsaugą nuo smurto. Dabar!“

The Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children (Visuotinė iniciatyva dėl visų fizinių bausmių vaikams panaikinimo) skatina visuotinį fizinių bausmių vaikams panaikinimą ir siūlo paramą bei patarimus visais įstatymų reformos klausimais.

www.endcorporalpunishment.org

info@endcorporalpunishment.org

www.twitter.com/Glencorporun

www.facebook.com/Glencorporalpunishment

Save the Children Sweden

Save the Children Sweden pasisako už fizinių bausmių uždraudimą visose aplinkose. 1979 m. Save the Children Sweden prisidėjo prie Švedijos tapimo pirmąja šalimi, įstatymais uždraudusia fizinės bausmės vaikams. Organizacija išryškina teisinio fizinių bausmių vaikams draudimo klausimą ir poreikį šį klausimą įtraukti į svarbiausių pasaulio politinių uždavinių sąrašą.

info@rb.se

www.raddabarnen.se

resourcecentre.savethechildren.net

GLOBAL INITIATIVE TO
**End All Corporal
Punishment of Children**

Save the Children